

INSPIRING QUALITY STREET WORK

Att stärka fältarbete genom
dokumentation och uppföljning

Inspiring quality street work. Strengthening street work through documentation and follow up is a booklet published by KEKS. All rights are reserved to the publishers, which is why copying, in whole or in part, can only take place with their consent. Feel free to quote us but indicate the source.

Grafisk formgivning: KEKS

Tryck: Slovenia, 2023

Copyright: KEKS

Tack till Institute Bob och ČAS för fotografierna.

Co-funded by
the European Union

Innehåll

Introduktion	5
Bakgrund	9
Kvalitetsindikatorer för fältarbete?!	13
K för Kvalitet	13
I för Indikatorer	14
F för Fältarbete	16
S för Syfte	21
Utveckla Indikatorer	25
Samla information och analysera den	30
The Logbook Street	34
Uppsökande aktiviteter	34
Gruppaktiviteter	35
Individuella aktiviteter	36
Övriga aktiviteter	37
Ta fram statistik	37
Slutord	39
Referenser	41
Bilagor	43
KEKS Fältarbets-enkät	43
Partnerorganisationerna	50

Introduktion

I november 2019 besökte jag ungdomsgården BOB i Ljubljana, Slovenien. Jag var inbjuden för att prata om kvalitetsindikatorer för ungdomsarbete och hur man kan använda dokumentation och uppföljning för fortsatt utveckling. Efter att ha haft några trevliga diskussioner som redde ut idéer och perspektiv på den här typen av arbete blev jag bjuden på lunch. Jag kom att sätta mig bredvid ungdomsarbetaren Nežka Agnes Vodeb, som också visade sig vara fältarbetare. Eftersom jag själv var fältarbetare i mitten av nittioalet¹ kom vi att prata om fältarbete, hur vi såg på det och dess olika utmaningar. Vi insåg snart att vi, trots att vi arbetade i olika miljöer och tidsperioder, delade många erfarenheter och såg på fältarbete på mer eller mindre samma sätt. Samtidigt insåg vi båda att fältarbete är väldigt olika förstätt och praktiserat, både inom länder och i hela Europa, och att det finns nästan lika många åsikter om fältarbete som det finns fältarbetare. Vi såg också båda fältarbete som en form av ungdomsarbete, men när människor ombads skilja mellan fältarbete och andra former av ungdomsarbete blev gränserna snart mycket suddiga. Därför insåg vi båda behovet av att både "definiera" och ytterligare stärka och utveckla fältarbetet. Mot bakgrund av våra diskussioner före lunch började vi prata om kvalitetsindikatorer för fältarbete. Eftersom jag tidigare hade varit med och utvecklat ett webbaserat system för dokumentation och uppföljning av ungdomsarbete, The Logbook², berättade jag för Nežka om min dröm att söka ett projekt för att utveckla ett liknande system för fältarbete, baserat på specifika kvalitetsindikatorer. Till min stora glädje gick hon genast med på detta, och det var så allt började!

Strax därefter började vi utveckla våra idéer och göra ett första utkast till ansökan, med fokus på utveckling av kvalitetsindikatorer och ett webbaserat system för dokumentation och uppföljning. Med tanke på dessa idéer var det lätt att hitta partners som var ivriga att vara en del av projektet. För att göra det system vi ville

¹ Jag arbetade som fältarbetare 1994–98 i stadsdelen Rinkeby-Kista, Stockholm.

² The Logbook används av medlemmar i KEKS (keks.se), och eftersom Ljubljana är medlem används den också av ungdomsarbetarna på BOB.

skapa användbart i olika sammanhang bestämde vi oss för att välja partners från olika fältarbetstraditioner och miljöer. Vi bjöd därför in ČAS³ från Tjeckien och CAI⁴ från Portugal att gå med i projektet tillsammans med våra organisationer, Zavod Bob⁵ från Slovenien och KEKS⁶ från Sverige för att tillsammans starta processen med att skriva en ansökan om ett Erasmus+ strategiskt partnerskapsprojekt.

Att skriva en sådan ansökan är, särskilt i tider av covid, en ganska lång och komplex process, men vi hade faktiskt väldigt roligt när vi förvandlade våra erfarenheter av fältarbete och av att driva tidigare stora projekt till en ny ansökan. Vår utgångspunkt och grundläggande överenskommelse var att vi såg fältarbete som en form av ungdomsarbete och att det, utifrån Europarådets rekommendation om ungdomsarbete⁷, är "en social praktik – att arbeta med ungdomar och de samhällen där de lever – för att främja ungas aktiva deltagande och inkludering i samhället ...". Baserat på detta ville vi ta itu med två avgörande frågor:

- Vad utgör kvalitet i fältarbete?
 - Hur kan vi samla in den information som behövs för att bedöma kvalitén?
- Detta ledde i sin tur till att vi siktade på två huvudmål och resultat av projektet:
- En uppsättning kvalitetsindikatorer på fältarbete, presenterade i en skrift.
 - Ett webbaserat system för dokumentation och uppföljning av fältarbete.

För att uppnå detta bestämde vi att varje partner skulle utse två erfarna fältarbetare till projektet, som tillsammans med en erfaren projektcoach skulle bilda ett team som arbetade tillsammans under hela projektet. Vi kände att gedigen erfarenhet och kontinuitet i gruppen var avgörande för att uppnå ett bra och trovärdigt resultat. Eftersom vi ville att projektet skulle vara fast förankrat i våra respektive

³ ČAS, Ceska asociace streetwork, är en icke-statlig organisation, paraplyorganisation och föreningar mer än 90 uppsökande ungdomsarbetsorganisationer i Tjeckien. För mer information om organisationerna, se bilagor.

⁴ CAI, Conversas Associação Internacional, är en icke-statlig organisation som tillhandahåller utbildning och teamövervakning för sociala gatuarbetare. CAI samordnar Street work training institute, utbildningsgren av DISWN.

⁵ Zavod Bob är en icke-statlig organisation som tillhandahåller ungdoms- och gatuarbete i Ljubljana, Slovenien.

⁶ KEKS är ett europeiskt nätverk av lokala avdelningar för ungdomsarbete och ungdomsarbetsleverantörer med över 75 medlemsorganisationer.

⁷ Europarådets rekommendation om ungdomsarbete: Ministerkommitténs rekommendation CM/Rec (2017) 4 till medlemsstaterna om ungdomsarbete (Antagen av ministerkommittén den 31 maj 2017 vid det 1287:e mötet mellan ministrarnas ställföreträdare)

organisationer och också kunna samla in så många idéer och så mycket feedback som möjligt under processen, bestämde vi även att varje partner skulle ha två referensgrupper, en med fältarbetare och andra relevanta aktörer och en med ungdomar i kontakt med fältarbetare.

Lika viktigt var att koppla vårt projekt till det som tidigare gjorts inom sektorn, att inte upprepa tidigare arbete eller skapa förvirring genom att använda olika termer och uttryck. Vi bestämde oss därför för att bygga vårt projekt på, i huvudsak, följande två dokument:

- Quality Youth Work – ett gemensamt ramverk för vidareutveckling av ungdomsarbetet⁸
- The European Charter on Local Youth Work⁹ (Hädanefter “chartern”)

Inspiring Quality Street Work riktar sig till alla som är intresserade av fältarbete och dess vidareutveckling, från fältarbetare, chefer och beslutsfattare till lärare för fältarbetare, deras studenter och forskning. Vi hoppas att det ska ge dig en djupare förståelse för begreppet kvalitetsutveckling, varför det är viktigt och vad du behöver tänka på när du arbetar med det. Den uppsättning kvalitetsindikatorer som presenteras är vårt förslag till sektorn avseende vad vi tycker kännetecknar kvaliteten i fältarbete. Vi har därefter använt dem som underlag för det webbaserade systemet för dokumentation och uppföljning, The Logbook Street¹⁰, som vi tagit fram som en del av projektet. Om du planerar att skapa din egen modell för dokumentation och uppföljning hoppas vi att de kan fungera som inspiration; Ju mer vi har gemensamt, desto starkare är vi. Om vi vill utveckla fältarbetet är det, oavsett system eller modell, den livliga och kontinuerliga diskussionen om vad som utgör kvalitet och hur vi lever upp till det som får oss att utvecklas.

Inspiring Quality Street Work kan laddas ner från alla partners webbsidor¹¹. Vår förhoppning och ambition är att resultatet av detta projekt inte bara ska användas av partnerorganisationerna utan över hela Europa. Detta skulle innebära ett betydande bidrag till skapandet av en gemensam grund för fältarbete och för dess fortsatta utveckling.

⁸ Quality Youth Work – a common framework for the further development of youth work, Europeiska kommissionen, 2015

⁹ The European Charter on Local Youth Work, Europe Goes Local, 2019

¹⁰ The Logbook Street är tillgänglig för medlemmar i KEKS. Besök gärna vår hemsida, www.keks.se, för mer information om oss och hur du blir medlem.

¹¹ www.keks.se, www.zavod-bob.si, www.cai.org.pt www.streetwork.cz

När jag skriver denna introduktion tidigt på våren 2023 kan jag konstatera att av alla projekt jag har deltagit i under över 40 år i branschen är detta det absolut mest intensiva, utmanande, ambitiösa, kreativa, kollektiva och givande. Ni är helt enkelt bäst: Nežka Agnes Vodeb, Zavod Bob, Sara Rodman, Zavod Bob, Dora Klar, Zavod Bob¹², Eva Hejzmanova, ČAS, Jan, "Honza", Kopic, ČAS, André Sousa, CAI, (Portos stad), Helder Luiz Santos, CAI, Joel Laine, KEKS (Partille kommun) och Johan Andersson Berg, KEKS (Göteborgs Stad).

Jag är stolt över vad vi har åstadkommit tillsammans! Som team vill vi också tacka alla som har bidragit till projektet, särskilt:

Karolina Panušková, koordinatör för internationellt samarbete på ČAS, för hennes hjälp med att arrangera möten och evenemang.

Jenny Haglund, generalsekreterare KEKS, för hennes hjälp med administration och ekonomi.

Till dig som läser detta: Ha en trevlig läsning och kontakta gärna någon av oss om du har frågor angående denna skrift, våra organisationer eller fältarbete i största allmänhet.

Castellammare del Golfo, Sicilien, 17 februari 2023

Jonas Agdur
KEKS, projektcoach

¹² Dora representerade Zavod Bob under den första halvan av projektet och ersattes sedan av Sara.

Bakgrund

Även om mycket återstår att göra har det gjorts stora framsteg inom ungdomssektorn under de senaste tio åren, inte minst när det gäller politik och politiskt erkännande. År 2017 antog Europarådet en rekommendation om ungdomsarbete¹³, 2019 lanserade nätverket Europe Goes Local a European charter on local youth work¹⁴ (chartern) och 2020 antog EU en resolution om en europeisk agenda för ungdomsarbete¹⁵. Allt detta är stora steg i skapandet av den "gemensamma grund för ungdomsarbete" som sektorn enhälligt efterlyste under det andra europeiska konventet om ungdomsarbete 2015.¹⁶

¹³ Europarådets rekommendation om ungdomsarbete: Ministerkommitténs rekommendation CM/Rec(2017)4 till medlemsstaterna om ungdomsarbete. (Antagen av ministerkommittén den 31 maj 2017 vid det 1287:e mötet mellan ministrarnas ställföreträdare)

¹⁴ Europeiska principer och riktlinjer för lokal öppen fritids- och ungdomsverksamhet, Europe Goes Local, 2019. (Chartern)

¹⁵ Resolution från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om ramverket för upprättandet av en europeisk agenda för ungdomsarbete.

¹⁶ Den 2:a europeiska konventet om ungdomsarbete samlade nationella delegationer från hela Europa, cirka 500 personer, i syfte att arbeta för en gemensam grund för ungdomsarbete.

Gränserna mellan ungdomsarbete och andra sektorer inom ungdomsområdet är dock fortfarande ganska otydliga, som till exempel den mellan ungdomsarbete och olika former av socialt arbete. Fältarbete är en sektor som ibland balanserar på denna gräns. Samtidigt är det ofta oklart vad som skiljer fältarbete från andra former av ungdomsarbete, till exempel uppsökande arbete. Som sas i inledningen får man ibland en känsla av att det finns lika många "definitioner" av fältarbete som det finns fältarbetare, och att fältarbetarnas roll följaktligen varierar mycket beroende på var man tittar.

En yrkesroll (lärare, pilot, städare) förstås i princip genom den funktion en person ska uppfylla (att få människor att lära sig, flytta ett fordon via luften, göra saker rena). Med andra ord är en yrkesroll nära kopplad till vad som ska uppnås. När det gäller fältarbete är detta uppenbarligen inte särskilt tydligt. De mål som sätts upp för fältarbete är, om de alls existerar, sällan tillräckligt specifika för att styra vilka åtgärder som ska vidtas (och inte vidtas). Fältarbetare behöver ofta sätta sin egen agenda och ha sitt eget personliga sätt att arbeta, med stora skillnader i tillvägagångssätt och kvalitet som ett givet resultat.

Denna situation skapar naturligtvis olika problem. Hur ska man styra och finansiera fältarbete när man inte vet vad som ska uppnås? Hur ska det utvärderas? Vilka kompetenser ska du efterfråga när du rekryterar fältarbetare? Får du ett effektivt fältarbete när du ber ungdomsarbetare att agera utanför ungdomsgårdarna, och utför fältarbetare i själva verket uppsökande ungdomsarbete?

Dessa oklara roller och gränser har negativa effekter på både fältarbetarnas arbetssituation och deras yrkesstatus. Och, ännu viktigare, det gör stödet till unga i riskzon ännu mer instabilt och osäkert. I ett successivt mer och mer segregerat samhälle med allt fler unga som lever i otrygga situationer skulle fältarbetare kunna spela en viktig roll, men den rollen måste vara tydlig om den ska kunna uppfyllas på ett effektivt och professionellt sätt.

Drivkraften bakom detta projekt är vår gemensamma vilja att stärka och vidareutveckla fältarbetet, att ge det en tydlig och lätt igenkännbar identitet. Det första nödvändiga steget är då att klargöra vad som ska uppnås genom fältarbete och vilka principer som behöver vägleda det om detta ska uppnås. Endast genom att klargöra detta kan vi klargöra fältarbetarens roll och vilka kompetenser som behövs för att göra jobbet. Först då vet vi vilken information och kunskap vi behöver för att utvärdera vårt arbete och vidta lämpliga åtgärder för att förbättra det.

För att arbeta på ett "effektivt och professionellt sätt" behöver man dessutom ha tydliga prioriteringar som möjliggör medvetna val mellan olika typer av åtgärder. Att tydliggöra vad fältarbetet ska åstadkomma i förhållande till ungdomar kommer samtidigt att tydliggöra att det är dessa effekter som har högsta prioritet och att de inte kan tillåtas äventyras av kortsiktiga önskemål om att till exempel ha färre ungdomar hängande i gathörnen. Först när detta klagörs kan fältarbetare säga "det här är inte mitt jobb" när de blir ombudda att arbeta som säkerhetsvakter och kasta ut ungdomar från köpcentra eller offentliga bibliotek – samtidigt som de förstör sina relationer till de ungdomar som de förväntas stödja.

Inom fältarbetet, liksom inom ungdomsarbetet i allmänhet, finns en uppenbar brist på systematisk och kontinuerlig uppföljning¹⁷, och till och med ett visst motstånd mot ett mer strukturerat arbetssätt som går utöver enbart historieberättande.

"Ungdomsarbete går inte att mäta" är ett ganska vanligt uttalande. Vikten av att samla in relevant information och data om fält-/ungdomsarbete är dock uppenbar

¹⁷ Working with young people. The value of youth work in the European Union. Europeiska kommissionen, 2014

och har fått starkt stöd de senaste åren. I rapporten Kvalitativt ungdomsarbete¹⁸ konstateras att "Att arbeta med indikatorer, kvalitetsverktyg och system är avgörande för den kontinuerliga utvecklingen av ungdomsarbetet och har stor potential att bidra till en ökad trovärdighet och erkännande av ungdomsarbetet som helhet". Europarådets ministerkommitté rekommenderar medlemsstaterna att stödja "utvecklingen av lämpliga former av översyn och utvärdering av det lokala ungdomsarbetets påverkan och resultat"¹⁹, och i den europeiska chartern för lokalt ungdomsarbete²⁰ görs klart att kvalitetsutveckling kräver "ett tydligt och heltäckande system för dokumentation och uppföljning av resultat, förut-sättningar och arbetsprocesser i förhållande till mätbara indikatorer och mål."

Tanken och syftet med vårt projekt var därför att formulera kvalitetsindikatorer för fältarbete och att bygga ett webbaserat system för dokumentation och uppföljning som skulle göra det möjligt att samla in den information som behövs för att se i vilken grad vi nådde indikatorerna, och i ett andra steg förbättra oss.

Så, i slutet av augusti 2021 möttes teamet för första gången i vackra Bohinj, Slovenien. Vi skulle börja definiera kvalitetsindikatorer för fältarbete!

¹⁸ Quality Youth Work – a common framework for the further development of youth work. European Commission, 2015

¹⁹ Ministerkommitténs rekommendation CM/Rec (2017) 4 till medlemsstaterna om ungdomsarbete (Antagen av ministerkommittén den 31 maj 2017 vid det 1287:e mötet mellan ministrarnas ställföreträdare)

²⁰ www.europegoeslocal.eu

Det innebär med andra ord att "kvalitet" mäts i vilken grad de faktiska resultaten uppfyller det vi vill uppnå. Det vi vill uppnå kan, och kommer sannolikt, att ha både kvantitativa och kvalitativa inslag: vi vill nå en viss mängd ungdomar och vi vill att de till exempel ska utveckla vissa färdigheter. Därför är en viss kvantitet en del av den övergripande kvaliteten.

I den privata sektorn hör man ofta att framgång nås genom att "leverera rätt vara, till rätt kund, till rätt pris". Detta gäller i grunden även för kvalitet i fältarbete: vi måste använda våra resurser (tid och pengar) på ett sätt som har maximal önskad effekt på rätt ungdomar.

Att definiera vilka kvantitativa och kvalitativa resultat som vi vill uppnå är därför avgörande i en diskussion om kvalitet och hur den kan förbättras. I ett nästa steg kan kvalitet också relateras till förutsättningar (till exempel personalens kompetens) och arbetsprocesser (till exempel processer för dokumentation). Men för att avgöra vilka förutsättningar och arbetsprocesser du behöver måste du först bestämma vilka resultat du vill uppnå. Det är ingen mening att besluta om medlen innan man känner till målen²².

I för Indikatorer

Indikatorer är "referenspunkter i förhållande till vilka verkligheten kan jämföras, analyseras och bedömas"²³. De är svaren på frågan "Vilka egenskaper är viktiga om du ska kunna se om fältarbetet är av hög kvalitet?", eller med andra ord, "vad skulle tyda på (visa, vara ett tecken på, bevisa) kvaliteten på fältarbetet?" Detta innebär också att indikatorerna på något sätt måste vara mätbara, och för att vara mätbara måste de vara exakta²⁴.

Låt oss ta exemplet delaktighet, något som ofta sägs utgöra en grundprincip och kvalitet i ungdomsarbete. Delaktighet är dock ett brett begrepp som förstås olika av olika aktörer, det är inte ett entydigt begrepp som verkligheten kan jämföras med. Så om du vill ha delaktighet som en kvalitetsindikator måste du bryta ner den/dela upp

²² Även om det naturligtvis finns exempel också på detta tillvägagångssätt...

²³ Quality Youth Work – a common framework for the further development of youth work. Europeiska kommissionen, 2015

²⁴ Indikatorer relaterade till resultat som du inte kan avgöra i vilken grad du har nått är naturligtvis helt värdelösa. Detsamma gäller för indikatorer för vilka det är omöjligt att bedöma vad som ledde till att de uppfylldes.

den i dess minsta/grundläggande komponenter och omvandla den till en uppsättning tydligt identifierbara separata delar.

Med delaktighet som exempel så kan en sådan process utgå från Europarådets rekommendation om ungdomsarbete, där delaktighet beskrivs som ungdomars "aktiva skapande, förberedelser, genomförande och utvärdering av initiativ och aktiviteter som återspeglar deras behov, intressen, idéer och erfarenheter." Genom att dela upp denna beskrivning i en uppsättning tydligt identifierbara delar kan vi få följande indikatorer:

- Unga är med och skapar aktiviteter
- Ungdomar deltar i att förbereda aktiviteter
- Ungdomar deltar i genomförandet av aktiviteter
- Ungdomar deltar i utvärderingen av aktiviteter
- Unga upplever att verksamheten svarar mot deras behov
- Unga upplever att verksamheten svarar mot deras intressen

Summan av dessa indikatorer är då det som beskriver kvaliteten i delaktighet. Man kan

sedan mäta i vilken grad verkligheten uppfyller indikatorerna genom att fråga ungdomar i vilken grad de tycker att så är fallet, gärna genom en enkät som ger möjlighet att jämföra resultat till exempel över tid eller mellan olika aktiviteter. Det

kan naturligtvis också göras genom till exempel fokus-grupper, vilket kan ge mer information men mindre möjligheter att jämföra resultat över tid och se eventuella förändringar.

Indikatorer kan i ett andra steg användas som grund för att fastställa mätbara mål. Mål²⁵ är beskrivningar av i vilken grad vi vill att verkligheten ska motsvara indikatorn. Ett exempel:

1. Indikator: Ungdomar deltar i utvärderingen
2. Mål: 50% av de ungdomar som möter fältarbete deltar i utvärderingen.

F för Fältarbete

Så, vilken typ av aktivitet har vi försökt sätta kvalitetsindikatorer för? Vad är det som ramar in fältarbetet och gör det till en **distinkt praktik**, som skiljer sig från andra former av ungdomsarbete och socialt arbete.

Fältarbete är som sagt en form av ungdomsarbete. Det är " en social praktik – att arbeta med ungdomar och de samhällen där de lever – för att främja ungas aktiva

²⁵ Terminologin när det gäller mål är olika i olika länder och ibland ganska förvirrande. Med mål menar vi ett tydligt observerbart/mätbart resultat som någon vill uppnå. Du hittar inga mål för fältarbete i den här skriften. I vilken grad man vill (eller kan) nå indikatorer beror ofta på exempelvis resurser och målen bör därför ofta sättas lokalt.

deltagande och inkludering i samhället ...", och det övergripande målet är att "bidra till ungdomars personliga och sociala utveckling".

I chartern hittar du de grundläggande principerna för ungdomsarbete. Precis som demokrati definieras av en uppsättning principer, till exempel yttrandefrihet och en person en röst, definieras ungdomsarbete av en uppsättning principer som tillsammans definierar det och gör det till vad det är. När det gäller fältarbete måste dessa grundläggande principer, för att vara tydliga, tolkas i förhållande till två distinkta kännetecken som mer än något annat skiljer fältarbete från övrigt ungdomsarbete.

- Det första kännetecknet är målgruppen. Till skillnad från ungdomsarbete som riktar sig till alla unga²⁶ riktar sig fältarbetet endast till en viss grupp. Denna grupp betecknas ofta som "ungdomar i riskzon"²⁷. Det innebär att de betar sig på ett sätt, eller lever under personliga omständigheter, som riskerar att hämma deras framtida möjligheter att leva ett gott och konstruktivt liv som en del av samhället och att inte kunna nå sin fulla potential som individer och samhällsmedborgare.
- Det andra kännetecknet är att fältarbetet har sin utgångspunkt och sker utanför institutionerna och aktivt söker nå ut till ungdomar där de befinner sig.

Baserat på dessa avgränsningar kan de grundläggande principerna för ungdoms-/fältarbete förstås enligt följande²⁸.

Ungdoms-/fältarbete behöver:

- bygga på frivilligt deltagande – på att ungdomar är aktiva i ungdomsarbete av egen vilja och motivation;
 - Fältarbete kan aldrig vara en tvångsåtgärd. Det kan bara stödja ungdomar som vill få stöd. Att öka motivationen hos unga människor i riskzon att sträva efter förändring är en central uppgift för fältarbete.
- utgå från och svara på ungdomars självupplevda behov, intressen, idéer och erfarenheter och på så sätt ge mervärde och/eller glädje i livet;

²⁶ Se till exempel Europarådets rekommendation om ungdomsarbete.

²⁷ Detta är inte samma sak som "marginaliserade grupper". Du kan vara marginaliserad på grund av till exempel etnisk bakgrund eller sexuell läggning, men det betyder inte att du agerar på ett självdestruktivt sätt. Risk i detta fall avser beteende, inte vem du är.

²⁸ De fyllda punkterna kommer från chartern.

- Fältarbete kan aldrig vara toppstyrt. Det kan informera om risker och oro, men det är ungas egen upplevelse av dessa risker som måste vara utgångspunkten för åtgärder.
- skapas, organiseras, planeras, förberedas, genomförs och utvärderas tillsammans med eller av ungdomar;
 - Fältarbetet sker tillsammans med ungdomar. Det måste involvera unga människor i den process som för dem bort från risker om det ska bli framgångsrikt.
- bidra till ungdomars personliga och sociala utveckling genom icke-formellt och informellt lärande;
 - Fältarbete stärker unga på ett sätt som gör dem mer motståndskraftiga mot negativ påverkan. Det gör det genom att stödja ungdomar i att utveckla (nya) attityder, värderingar, färdigheter och kunskaper som hjälper dem att bättre förstå och hantera sig själva och sina relationer till andra.
- sträva efter att stärka ungas självbestämmande, självständighet och tillgång till sina rättigheter.
 - Fältarbetet stöder och litar på unga människor att kunna fatta egna beslut. Det gör unga människor medvetna om sina rättigheter och hur de kan utövas.
- ha ett helhetsperspektiv på ungdomar och möta dem där de är, som kapabla individer och primära resurser i sina egna liv och för samhället som helhet;
 - Fältarbete tar hänsyn till ungas hela livssituation och förlitar sig på deras egen vilja till förändring. Det får unga människor att se hur de själva kan bidra till förändringar i sina liv och i samhället.
- främja kritiskt tänkande och kreativitet såväl som mänskliga rättigheter, demokratiska värderingar och aktivt medborgarskap.
 - Fältarbetet bygger på en reflekterande och värdebaserad dialog med unga. Det utmanar konstruktivt unga människors tankar och åsikter för att stödja dem i att hitta sig själva och sina relationer till andra.
- vara aktivt inkluderande och erbjuda lika möjligheter för alla unga.
 - Fältarbete handlar om att (åter)inkludera ungdomar i konstruktiva livsval och i samhället. Det hjälper unga människor att få tillgång till samma möjligheter som sina kamrater.

Sammantagna definierar dessa grundprinciper fältarbete. Ett annat, kompletterande, sätt att definiera fältarbete är att tydliggöra vilken funktion det är tänkt att fylla. Om en pilots funktion är att flytta en farkost från punkt A till punkt B via luften, vilken funktion har då fältarbetet? Ungdomsarbetets funktion, som den beskrivs i Europarådets rekommendation, är "att motivera och stödja ungdomar att hitta och följa konstruktiva vägar i livet och därmed bidra till deras personliga och sociala

utveckling och till samhället i stort."

I enlighet med detta kan man säga att fältarbetets funktion är att stödja ungdomar i riskzon i att utveckla en konstruktiv självbild och relation till omvärlden, och på så sätt stärka deras förmåga att forma sina liv utifrån sina egna personliga förutsättningar, förmågor och idéer.

Vad fältarbetare *gör*, vilka åtgärder de vidtar, för att fylla denna funktion (och leva upp till grundprinciperna) är något annat. De kan ha individuella samtal, ha gruppaktiviteter, vara ute på stan, leda kurser och mycket mer, men det kan också andra yrkesverksamma. Frågan (som fältarbetare ständigt bör ställa sig) är *varför* de gör det, vilken funktion deras handlingar ska ha och vilka principer som styr dem när de utför dem.

Att prata om fältarbete utan att också relatera till andra former av ungdomsarbete är dock omöjligt. Det finns många olika beteckningar som används för mer eller mindre liknande arbete och några av dem är mer eller mindre överlappande. Många av dem används också olika i olika ungdoms-/fältarbetsmiljöer.

Andra former av ungdomsarbete som verkar utanför institutionerna är:²⁹

- Fristående ungdomsarbete – att driva ungdomsarbete utanför ungdomsgårdarna, där ungdomar väljer att samlas.
- Uppsökande ungdomsarbete – att möta ungdomar där de väljer att samlas för att informera dem om ungdomsgårdar och annan ungdomsverksamhet och för att uppmuntra dem att delta.
- Mobilt ungdomsarbete – att driva ungdomsgård "på hjul" eller att ta ungdomsgårdsutrustning till olika lokaler som "pop-up"-ungdomsgårdar.

Det som främst skiljer dessa former av ungdomsarbete, definierade enligt ovan, från fältarbete är att de riktar sig till alla ungdomar, oavsett eventuellt riskbeteende. Ibland används uppsökande ungdomsarbete som ett samlingsbegrepp för allt ungdomsarbete som sker utanför ungdomsgårdarna. Vi tycker dock att terminologin

²⁹ Fristående och uppsökande ungdomsarbete, metod- och resurshandbok för utövare av ungdomsarbete i Wales. <https://www.cwvys.org.uk/wp-content/uploads/2014/06/HB-Detached-and-Outreach-Youth-Work.pdf>

blir tydligare om ungdomsarbetet är paraplyet och olika nischer/specialiteter som faller under detta paraply har sina egna namn och definitioner. Med en tydlig och genomarbetad definition av fältarbete (och vad som utgör kvalitet inom det) blir det förhoppningsvis mindre behov av semantiska diskussioner.

S för Syfte

Huvudsyftet med att arbeta med kvalitetsindikatorer, dokumentation och uppföljning måste alltid vara utveckling. Dokumentation och uppföljning i förhållande till indikatorer ska hjälpa de inblandade att förstå de faktiska resultaten, varför de inträffade och vilka åtgärder som behövs för förbättring.

Dokumentation och uppföljning måste därför utformas på ett sådant sätt att den samlar in nödvändig information om både de kvantitativa och kvalitativa variabler som beskrivs av indikatorerna. Denna information (statistik, svar på enkäter etc.) måste sedan omvandlas till kunskap/förståelse genom en grundlig process av analys och reflektion.

Det viktiga är att denna information och analysen av den bör lägga en solid grund för att:

- Förstå varför saker och ting blev som de blev
- Identifiera behov av utveckling av
 - kompetenser
 - metoder och arbetsprocesser
 - organisation (ekonomi, strukturer etc.)
- Sätta mål och prioriteringar för framtiden
- Ömsesidigt lärande och erfarenhetsutbyte med andra aktörer
- Identifiera relevant och anpassningsbar god praxis
- Bedriva kunskapsbaserad information och opinionsbildning

För att uppnå detta finns det emellertid också behov av information som inte alltid är direkt kopplad till kvalitetsindikatorer för utfall. För att kunna planera och göra bra fältarbete behöver vi också veta/hålla reda på

- Var vi möter unga – är vi vid rätt platser?
- När vi möter unga – är vi där vid rätt tillfälle?
- Vilka unga vi möter – när vi rätt grupp?
- Vilka risker befinner sig unga i – hanterar vi rätt frågor?
- Hur unga uppfattar oss – använder vi rätt tillvägagångssätt?

Vi behöver också veta om vi prioriterar vårt arbete på rätt sätt och spenderar vår tid på bästa möjliga sätt mellan olika typer av fältarbete. De tre huvudtyper av fältarbete som vi har identifierat i projektet är

- Uppsökande aktiviteter
- Gruppaktiviteter
- Individuella aktiviteter

Dessa tre huvudkategorier är naturligtvis oftast kopplade, men det är viktigt att hitta rätt balans mellan dem och de kan ha olika resultat. Förutom dessa aktiviteter måste fältarbetare också göra många andra, mer eller mindre nödvändiga, saker som till exempel att planera och informera om sitt arbete, gå på möten och delta i utbildningsaktiviteter. Det vill säga saker som ska skapa rätt förutsättningar för fältarbete, men som inte är fältarbete i sig.

I vårt projekt har vi (efter att ha diskuterat vad vi behöver veta, hur vi ska strukturera informationen och definiera indikatorer) utvecklat ett webbaserat system för att samla in statistik och genomföra enkäter till ungdomar som är i kontakt med fältarbetare, The Logbook Street. Den information som samlas in genom ett sådant här system kan naturligtvis erhållas på andra sätt, till exempel genom att använda Excel-ark och föra anteckningar från diskussioner i fokusgrupper. Vi menar dock att enhetlig statistik och enkäter ger ett mer tillförlitligt och trovärdigt material, som i ett andra steg kan användas som underlag för diskussioner och samtal tillsammans med ungdomar. Det skapar också en mer solid grund för jämförelser och ömsesidigt lärande/utbyte av erfarenheter mellan fältarbetare.

För att uppnå detta har vi utvecklat ett system som genom att dokumentera:

- vilka ungdomar vi arbetar med (kön etc.)
- var vi möter dem
- av vilken anledning vi interagerar (typ av risk)
- vilka åtgärder vi vidtar
- hur de uppfattar oss

och

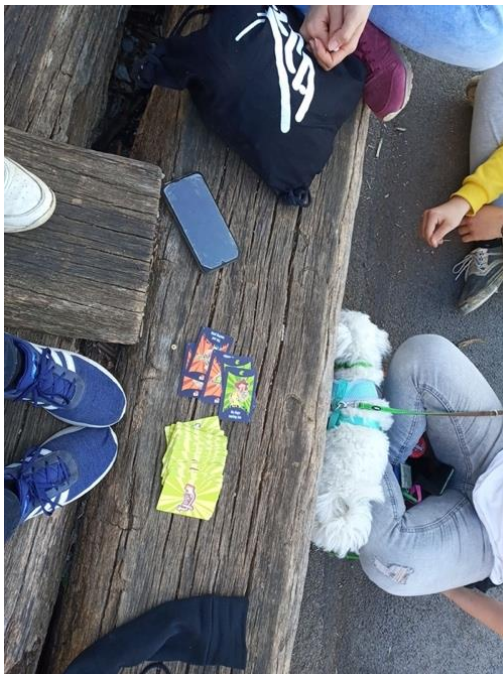
- hur vårt arbete har påverkat dem

kommer att göra det möjligt för oss att utvärdera vårt arbete utifrån fakta och vidta kunskapsbaserade åtgärder för vidareutveckling och planering av det dagliga arbetet.

Detta system kan naturligtvis också användas för övervakning, men eftersom det bygger på kvalitetsindikatorer som är kopplade till fältarbetets grundprinciper och

funktion är det i hög grad skyddat från den typ av missbruk som system som utvecklats enbart för övervakning och "toppstyrning" ofta lider av. Det är också välkänt att system som koncentrerar sig på kortsiktig mätning av kvantitativa siffror leder till stagnation och till och med manipulation av resultat för att se bra ut eller för att behålla finansieringen. Rädslan för att bli offer för "new public management" när man använder vårt system bör därför vara minimal.

Men, med tanke på ökande krav på att kunna påvisa mätbara effekter av ungdomsarbete och annat socialt arbete måste det finnas en medvetenhet kring vilken typ av evidens denna typ av uppföljning kan ge och inte överdriva vad det bevisar och därmed riskera en motreaktion. De indikatorer som vi har utvecklat och de resultat som kan ses genom vårt system kan inte kopplas direkt till mål om minskat narkotikamissbruk eller lägre brottslighet. Detta på grund av det enkla faktum att det är omöjligt att fastställa ett distinkt orsakssamband mellan åtgärder som vidtas av fältarbetare och till exempel mindre drogmissbruk bland ungdomar i samhället i stort. Fältarbetare kan till exempel göra ett bra jobb, men om ungdomsarbetslösheten ökar och/eller priset på droger sänks, så kan drogmissbruk fortfarande öka.

Våra indikatorer bygger på teorin att om unga människor utvecklar bättre självkänsla, bättre självförståelse och sociala färdigheter, som förmågan att ta ansvar och samarbeta, blir de mer motståndskraftiga mot negativ påverkan och mindre benägna att utsätta sig för risker. Denna teori har starkt stöd i hälso- och resiliensforskning och är också, för att tala klarspråk, sunt förnuft. Vad vi, om så är fallet, kommer att kunna bevisa är att ungdomar efter att ha varit i kontakt med fältarbetare har utvecklat (nya) självupplevda förmågor som hjälper dem att bättre

klara av sina framtida liv. Vissa av dem kommer fortfarande att få mer eller mindre allvarliga problem, men sannolikheten för det har, enligt teorin, minskat.

När vi utvecklar fältarbete och opinionsbildar måste ovanstående teori vara vår utgångspunkt och de resultat vi kan visa, våra bästa argument. Vi vet att främjande åtgärder leder till förebyggande effekter.

- Ungdomsarbetet främjar alla ungas personliga och sociala utveckling, vilket leder till färre unga i riskzon.
- Fältarbete främjar den personliga och sociala utvecklingen hos de som är i riskzon, vilket leder till att de tar färre risker.

Utveckla Indikatorer

Att ta fram indikatorer på vad vi vill uppnå i relation till ungdomar, vilken effekt det uppsökande fältarbetet ska ha, har varit en spännande men långt ifrån linjär process baserad på intensiva diskussioner. Eftersom dessa effekter inte är möjliga att mäta med bara ögat (ungdomar växer förhoppningsvis, men främst på insidan) måste resultaten i relation till dessa indikatorer mätas genom frågor till ungdomar. De måste därför formuleras på ett tydligt och enkelt språk, möjliga att ställa som frågor. Då de ska följas upp genom frågor till ungdomar kan de dessutom, av praktiska skäl, inte vara för många.

Detta har lett till många diskussioner om både innehåll och formuleringar och många revideringar av tidigare förslag. Vi vill särskilt tacka de fältarbetare och andra som svarat på vårt webbaserade frågeformulär och därigenom givit oss värdefull feedback. Vi vill naturligtvis också tacka våra referensgrupper, både unga och gamla, för deras insatser och stöd.

Vårt förslag till kvalitetsindikatorer för fältarbete är att de ungdomar vi arbetar med:

- har förbättrat sin självförståelse
- har förbättrat sin självkontroll
- har blivit bättre på att hantera konflikter
- har blivit bättre på att förklara sig
- har blivit bättre på att ta hand om sig själva
- har blivit bättre på att sköta sina vardagliga sysslor
- har blivit mer medvetna om sina rättigheter
- har blivit bättre på att förstå andra
- har blivit bättre på att samarbeta
- har utvecklat nya intressen
- har blivit mer engagerade i samhället
- har förbättrat sin självkänsla

För att se i vilken grad vi når dessa indikatorer har vi skapat en enkät till ungdomar som du hittar i bilagorna.

Den andra viktiga kvalitetsindikatorn i fältarbetet är att vi når vår målgrupp, att vi arbetar med rätt ungdomar. Denna grupp är, som tidigare nämnts, "ungdomar i riskzon". Vilket innebär att de "beter sig på ett sätt, eller lever under personliga omständigheter, som riskerar att hämma deras framtida möjligheter att leva ett gott och konstruktivt liv som en del av samhället och att inte kunna nå sin fulla potential som individer och medborgare." Detta inkluderar naturligtvis många olika typer av beteenden eller omständigheter som också kommer att förändras över tid och mellan olika sammanhang, från drogmissbruk och att vara ute för sent med "fel personer" till våld i hemmet.

Följaktligen beror graden av kvalitet inte på *vilka* risker som hanteras, bara på att vi arbetar med ungdomar i riskzon. Den enda kvalitetsindikator som är möjlig att sätta är därför att vi faktiskt arbetar med ungdomar i riskzon. För att se i vilken grad vi når denna indikator måste vi följa upp både vilka risker vi aktivt hanterar och den personliga situationen för de ungdomar vi arbetar med. Detta kan göras både genom dokumentation av risker, beteenden och situationer vi möter när vi gör fältbaserade

aktiviteter och genom enkäter (eller intervjuer) med de ungdomar vi arbetar aktivt med i grupp eller på individuell basis. (Båda dessa alternativ är inbyggda i det system som vi har utvecklat.) Kvalitet baseras då naturligtvis inte på vilka risker vi observerat, utan på vad vi faktiskt gör åt dem.

För att se att vi fokuserar våra insatser på bästa möjliga sätt behöver vi också indikatorer på kostnader. Endast på detta sätt kan vi se om vi har hittat den bästa balansen mellan faktiskt fältarbete och alla andra saker som behöver göras, till exempel planering och information om fältarbete. De två indikatorer som vi har funnit mest relevanta för att kunna se detta är:

- Kostnad per individ vi arbetar med (i grupp eller individuellt)
- Kostnad per timme för faktiskt fältarbete (uppsökande, grupp- och individuella aktiviteter)

Ovanstående indikatorer är de som vi menar tillsammans kommer att utgöra en god grund för dokumentation och uppföljning av kvaliteten på fältarbetet. De är alla mätbara och vi har integrerat dem i vårt webbaserade system för dokumentation och uppföljning, The Logbook Street.

Men, som alla fältarbetare vet, kommer den utsträckning i vilken ovanstående indikatorer nås i stor utsträckning att bero på fältarbetarnas attityder och tillvägagångssätt när de möter ungdomar. Relationen mellan fältarbetare och ungdomar i riskzon är avgörande för ett bra och konstruktivt resultat. Samtidigt är en god relation mellan ungdomar och fältarbetare inte ett mål i sig, utan detta förhållande är 'bara' ett sätt att uppnå ett bra resultat.

Vi behöver därför veta hur unga människor i riskzon uppfattar fältarbetare för att se om detta förhållande är bra och om vi behöver utveckla våra attityder och tillvägagångssätt. Vi har därför även utvecklat kvalitetsindikatorer för detta förhållande, inte som resultat- utan som processindikatorer.

Kvalitetsindikatorer på fältarbetarnas attityder och tillvägagångssätt är att ungdomar i riskzon uppfattar att fältarbetare:

- är tillgängliga när de behöver dem
- bryr sig om dem som person
- agerar med deras bästa för ögonen
- får dem att se nya saker eller se på saker på ett nytt sätt

- involverar dem när de agerar
- behandlar dem med respekt
- pratar med dem om saker som de tycker är viktiga
- är tydliga med vad som kan förväntas av dem
- hjälper dem att förstå andra yrkesroller (polis, socialtjänst etc.)

Du hittar alla dessa indikatorer som fråga i samma, ovan nämnda, enkät.

Förutom att sätta indikatorer för utfall och arbetsprocesser/metoder kan man också sätta indikatorer för förutsättningar. En sådan avgörande indikator är, som tidigare nämnts, att ha "ett tydligt och heltäckande system för dokumentation och uppföljning av utfall, förutsättningar och arbetsprocesser i förhållande till mätbara indikatorer och mål". En annan indikator, också den från chartern, är att ha "tydliga rutiner för kontinuerlig analys av och reflektion kring utfall i relation till förutsättningar, arbetsprocesser och aktiviteter samt behov av fortsatt utveckling". Att ha indikatorer och information om i vilken grad de uppfylls är bara det första steget. Det är bara genom grundliga diskussioner, reflektioner och analyser som denna information kan omvandlas till kunskap och förståelse för varför saker och ting ser ut som de gör och vilka åtgärder som behövs för förbättringar.

Obs!

Om du planerar att skapa dina egna indikatorer, kom ihåg att indikatorer kan vara mer eller mindre allmänna och följaktligen, när de följs upp, ge mer eller mindre exakt information. Var försiktig när du bestämmer vilken nivå du ska välja; En mer allmän nivå kan verka enklare och kommer att kräva färre frågor. Å andra sidan kan det innebära att du måste spendera mycket mer tid på att analysera vad svaren faktiskt säger dig.

Samla information och analysera den

Ett tydligt och heltäckande system för dokumentation och uppföljning kan givetvis byggas på många olika sätt och bestå av många olika delar. En komplett uppsättning indikatorer kommer att kräva information om både kvantitativa och kvalitativa resultat av fältarbete, och detta måste därför samlas in på olika sätt.

Kvantitativa resultat är till exempel:

- Hur många timmar du gör fältarbete
- Hur många ungdomar du möter "på gatorna"
- Hur många ungdomar du arbetar med
- Hur många åtgärder relaterade till olika risker som du tar
- Vilka olika teman du har arbetat med tillsammans med ungdomar
- Bakgrundsinformation om de ungdomar du arbetar med, till exempel kön, bakgrund och typ av svårigheter de möter.

För att kunna dokumentera detta måste du ha ett system för att samla in statistik. Ett ganska vanligt sätt att göra detta är att använda ett Excel-ark. I The Logbook Street använder vi en webbaserad mall för att samla all statistik som behövs. I denna mall finns möjligheten att föra anteckningar om de situationer som uppstått, något som ofta behövs när man sedan ska analysera statistiken. Att ha dessa två funktioner i samma mall är då en stor fördel.

Kvalitativa resultat är främst hur unga uppfattar:

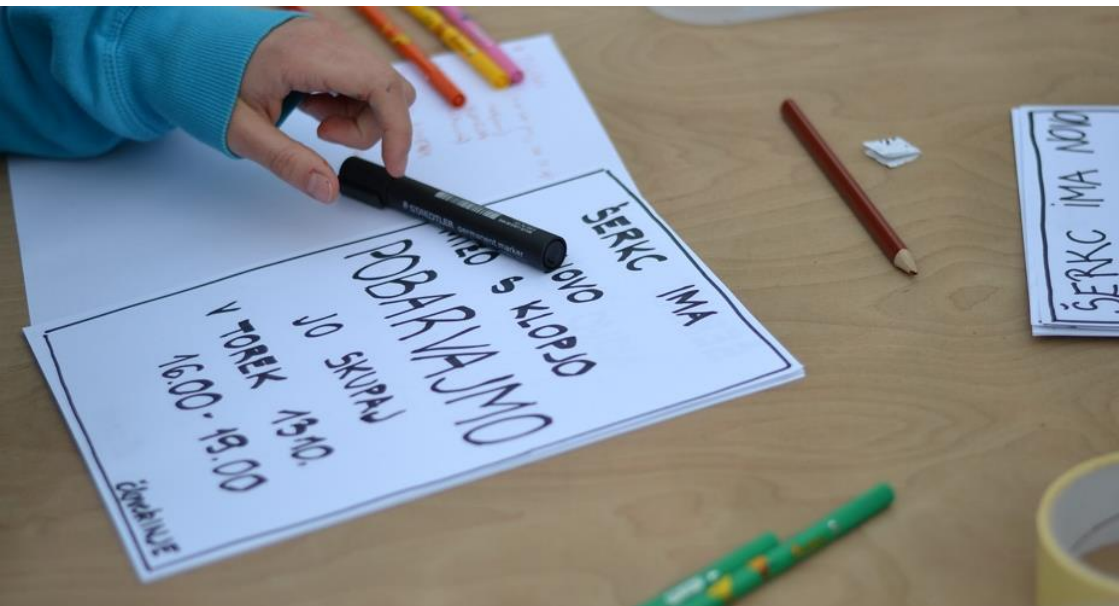
- de effekter kontakter med fältarbetare har på dem.
- fältarbetarens attityder och tillvägagångssätt

Det finns många olika sätt att samla in den här typen av information. De vanligaste är:

- enkäter till ungdomar
- fokusgrupper med ungdomar
- intervjuer med ungdomar

Dessa olika metoder utesluter inte på något sätt varandra, tvärtom uppnås de bästa resultaten när de kombineras. När man formulerar en enkät bör denna testas och diskuteras med fokusgrupper av ungdomar innan det slutförs. När man analyserar resultaten från enkäten måste detta göras tillsammans med ungdomar för att fullt ut

förstå svaren och vad som kan göras för att förbättra resultaten. Det är så vi har arbetat med att utveckla The Logbook Street, och det är också så den ska användas.

Ofta sker uppföljningen eller utvärderingen av ungdoms-/fältarbete genom självskattning eller genom observationer och bedömningar gjorda av externa aktörer, till exempel forskare. Detta kan naturligtvis ge värdefull information, men är ofta kopplat till de specifika individerna som gör det och ganska situationsbundet. Det saknas också ofta tydligt strukturerad feedback från ungdomar om vad de får ut av att delta i aktiviteter. Ingen butiksägare frågar sin personal om de ger bra service, de frågar kunderna. Så, även om det görs på ett bra sätt kan denna typ av uppföljning aldrig ersätta den kontinuerliga, strukturerade dokumentation och uppföljning som kombinerar kvantitativ och kvalitativ information, och som möjliggör jämförelser över tid och mellan olika metoder och grupper av fältarbetare. Det är genom att göra den här typen av jämförelser och kunna se sambanden mellan exempelvis skillnaderna i resultat mellan gruppbaserat arbete och individuellt arbete, som man verkligen kan skapa en hållbar, lärande organisation och successivt utveckla sitt arbete.

Det kan inte nog betonas att det som samlas in genom statistik och enkäter är information som behöver omvandlas till förståelse och kunskap genom grundliga

diskussioner och analyser. Analys är i grunden konsten att ställa relevanta frågor och att fortsätta fråga tills bilden är helt klar.

- Varför fick vi det här resultatet?
- Vilka faktorer har varit avgörande för utfallet?
- Vad hade lett till ett bättre resultat?

Att ha den här typen av data som diskussionsunderlag är det som förvandlar spekulationer till reflektioner. Detta betyder inte att det är lätt att göra en bra analys. Detta kräver ett öppet och konstruktivt självkritiskt tankesätt och för-mågan att se på dina egna handlingar utifrån. Detta kräver ofta träning och skapandet av en atmosfär där människor vågar ställa "obekväma" frågor och tänka "utanför boxen". En analys gjord med en nyfiken och prestigelös attityd, där man tagit med ungdomar i analysprocessen och gett dem tillgång till all relevant information, hjälper alla att se nya perspektiv och få nya idéer. Att kunna hitta och reflektera över samband mellan olika förhållningssätt och resultat kommer att leda till djupare insikter kring vad som utgör kvalitativt fältarbete. Det tar tid, det är inte alltid lätt, men det är roligt och definitivt värt besväret.

Och, inte att förglömma, att kunna visa resultat är alltid en styrka, och en välgjord analys är själva ryggraden när vi vill opinionsbildar kring och försvarar fältarbete.

Det är därför vi skapat ett webbaserat system för dokumentation och uppföljning – The Logbook Street.

Obs!

Om du planerar att skapa ditt eget system, överväg hur mycket tid du har till att samla in information så att du är säker på att du kommer att hantera det här steget. Att samla in information som aldrig kommer att användas är kontraproduktivt. Tänk dock på att denna insamling kan genomföras på ett sätt som ökar ungdomars inflytande och känsla av att bli aktivt lyssnade på.

Finns det några begränsningar i din målgrupp som skulle göra en specifik metod olämplig (till exempel analfabetism, geografiska hinder, ålder osv.)? Till exempel kan unga invandrare ha svårt att läsa det officiella språket och det kan därför vara bättre att intervjua dem än att använda en enkät.

Vissa frågor, till exempel om sexuell läggning, kan vara mycket känsliga eller svåra

att ställa. I dessa fall ska du av integritetsskäl inte fråga direkt, utan i stället använda någon form av enkät där respondenterna känner sig trygga med att deras svar är helt anonyma.

The Logbook Street

Det enda sättet vi kan utveckla fältarbetet på är att granska oss själva, våra attityder, förhållningsätt, metoder och sätt att organisera arbetet. Syftet med The Logbook Street³⁰ är därför att dokumentera och följa upp fältarbete, inte enstaka ungdomar. På grund av GDPR är det också förbjudet att lagra data om specifika individer och känsliga personuppgifter. Du kommer dock att kunna följa enskilda individer, och se hur olika kategorier av ungdomar uppfattar sina kontakter med fältbetare och hur det har påverkat dem.

The Logbook Street är indelad i fyra sektioner för dokumentation och uppföljning:

- Uppsökande aktiviteter
- Gruppaktiviteter
- Individuella aktiviteter
- Övriga aktiviteter

Uppsökande aktiviteter

äger rum när fältarbetare möter ungdomar i områden som är tillgängliga för dessa och kan, förutom "gathörn", även inkludera ungdomsgårdar, skolkorridorer, kaféer, köpcentra, etc.

³⁰ The Logbook Street är tillgänglig för medlemmar i KEKS. KEKS är ett europeiskt nätverk av kommunala förvaltningar med över 75 medlemmar i åtta länder. Besök oss gärna på www.keks.se eller kontakta oss på info@keks.se.

I den här sektionen kommer du att kunna dokumentera:

- Datum och timmar för uppsökande aktiviteter
- Fältarbetare som tjänstgjort
- Per möte med ungdomar i riskzonen:
 - Var mötet ägde rum
 - Antal observerade ungdomar
 - Varför situationen dokumenteras? (Vilken risk har observerats)
 - Vilka åtgärder som vidtagits (inklusive kontakter med andra)
 - De berördas kön och ålder
 - Om de berörda är kända sedan tidigare
 - Anteckningar
- Anteckningar för hela arbetspasset

Eftersom det inte är realistiskt eller en bra idé att dela ut frågeformulär i dessa situationer finns det inget frågeformulär kopplat till denna sektion.

Gruppaktiviteter

äger rum när fältarbetare samlar en grupp ungdomar i riskzonen för att träffas kontinuerligt med ett gemensamt syfte. Grupper tenderar att förändras över tider både vad gäller deltagare och syfte, vilket är ok så länge det finns "mer kontinuitet än förändring".

I den här sektionen kommer du att kunna dokumentera:

- När du startar en grupp:
 - Gruppens namn
 - Var du etablerade kontakten (i utemiljöer, genom andra, etc.)
 - Ansvarig(a) fältarbetare
 - Deltagare
 - Anledning till/målet med gruppen
 - Planerade aktiviteter
 - Eventuella partners
- För varje möte/aktivitet med gruppen:
 - När: datum och antal timmar

- Om det är online/digitalt
- Plats
- Deltagare
- Tema för mötet
- Om ungdomar är aktiva att skapa och leda mötet/aktiviteten
- Anteckningar

Du kan också ladda upp dokument som dagordning och anteckningar från mötet.

Kopplat till varje grupp finns enkäten som du hittar i bilagan. När du har minst fem personer som har fyllt i enkäten kan du ladda ner resultatet och diskutera det med deltagarna.

Individuella aktiviteter

sker när fältarbetare har förplanerade möten som är fokuserade på individens situation. Andra personer kan också vara närvarande, till exempel föräldrar eller lärare, men individen måste vara i centrum.

I den här sektionen kommer du att kunna dokumentera:

- När kontakten startar:
 - Ansvarig(a) fältarbetare
 - "Alias" på ungdomen (genom en incheckningsfunktion som registrerar ålder och kön)
 - Var kontakten togs (iutemiljöer, genom andra, etc.)
 - Anledning till kontakten (typ av risk)
 - Anteckningar
- För varje möte med ungdomen:
 - När: datum och timmar
 - Om det är online/digitalt
 - Plats
 - Om tredje part är närvarande
 - Tema för mötet
 - Åtgärder som vidtagits (inklusive kontakter med andra)
 - Anteckningar

Du kan också ladda upp dokument. Kopplat till varje ungdom som du börjar dokumentera finns enkäten som du hittar i bilagorna. På grund av integritets-skäl kommer du inte att kunna ladda ner resultaten från enskilda enkätsvar.

Vid slutet på året kommer dock resultatet att sammanställas, och du kommer att kunna se hur ungdomar uppfattar de effekter som kontakter med fält-arbetare har haft på dem. (För att få ett totalresultat måste du ha haft minst femton respondenter.)

Övriga aktiviteter

äger rum när fältarbetare bedriver aktiviteter som inte matchar kriterierna för fältarbete och därför inte passar in i ovanstående sektioner, till exempel informerar om fältarbete, gör utbildningsaktiviteter i skolan, etc. Planering av egna aktiviteter och interna möten ska inte registreras i systemet, endast aktiviteter där fältarbetare på något sätt interagerar med andra.

I det här avsnittet kommer du att kunna dokumentera:

- När: datum och timmar
- Om det är online/digitalt
- Plats
- Ansvarig(a) fältarbetare
- Eventuella partners
- Arrangerat av (fältarbetare, ungdomar, andra)
- Målgrupp
- Syfte (Information, utbildning, etc.)
- Tema (Droger, rasism, etc.)
- Antal deltagare (uppdelat på ålder och kön)
- Anteckningar

Ingen enkät är länkad till den här sektionen.

Ta fram statistik

I alla sektioner finns också möjlighet att använda taggar efter eget val, så att du lättare kan hitta den information du letar efter. Detta är den stora fördelen med att använda ett webbaserat system – allt du lägger in i systemet kan sökas och tas fram som rapporter. I The Logbook Street kan du få fram rapporter om till exempel specifika tidsperioder, specifika veckodagar, om antal åtgärder som vidtagits, om antal ungdomar du har stött på och arbetat med och mycket mer i alla typer av kombinationer.

Det är denna möjlighet att se sambanden mellan olika faktorer och hur utfall förändras över tid och på grund av olika situationer som stimulerar till reflektioner

och leder till lärande och gradvis förbättring. Det är genom dessa diskussioner, ibland svåra och ibland enkla, som du lägger grunden för en lärande organisation.

I slutet av varje år, efter att du har fyllt i det webbaserade formuläret för nyckeltal avseende kostnader, arbetstid, etcetera, sammanställs alla resultat till ett årligt totalresultat. Detta ger dig en bra överblick över det gångna året och gör det möjligt att sätta väl underbyggda och realistiska mål för det kommande året³¹. När du har gjort din analys har du också en solid grund för information och opinionsbildning kring fältarbete.

³¹ Att göra en första uppföljning av utfall i förhållande till indikatorer är såklart spännande. Det blir dock ännu mer spännande andra gången när du kommer att kunna se resultatet av de åtgärder som vidtagits för att förbättra kvaliteten.

Slutord

Vi lever alla i en värld där ojämlikheten och segregationen ständigt ökar. Allt fler unga lever i otrygga situationer och faller offer för politiska beslut som fattas långt ifrån deras egen verklighet. Vi vet alla att detta i sin tur kommer att leda till att fler och fler unga människor utsätts för risker. Fattigdom, diskriminering och ojämlik tillgång till utbildning kommer oundvikligen att leda till att allt fler ungdomar börjar agera på ett sätt som äventyrar både deras nutid och framtid. Att unga tar droger eller begår brott är framför allt symptom på ett sjukt samhälle, och att förändra denna situation är framför allt och i grunden en fråga om politik.

I ett samhälle som samtidigt blir mer och mer individualistiskt, där alla ses som personligt ansvariga för sin framgång eller sitt misslyckande, har fältarbetare en viktig uppgift i att få unga människor i riskzon att se dessa mekanismer och att lyfta bördan av personligt misslyckande och/eller skuld från deras axlar.

Det betyder inte att unga människor inte är ansvariga för sina egna handlingar, det är vi alla, utan att fältarbetarnas roll är att hjälpa dem att förstå varför de agerar som de gör. Att få bättre självinsikt, inklusive att förstå hur du påverkas av världen omkring dig, är en avgörande utgångspunkt när du försöker hitta en mer konstruktiv väg i livet.

Fältarbetarnas roll är att stödja ungdomar i riskzon att utveckla en konstruktiv självbild och relation till omvärlden och på så sätt stärka deras förmåga att forma sina liv utifrån sina egna personliga förutsättningar, förmågor och idéer.

Världen behandlar många ungdomar mycket illa och blotta behovet av fältarbete är i sig ett politiskt konstaterande. Vår uppgift är att göra det så bra och professionellt som möjligt. Detta kräver att vi ständigt tittar på oss själva på ett konstruktivt självkritiskt sätt och reflekterar över hur vi kan förbättra vårt arbete. Att arbeta med kvalitetsindikatorer och system för dokumentation och uppföljning är ett sätt att göra detta. Samtidigt kommer det, åtminstone på längre sikt, också att ge fältarbetet de argument och den trovärdighet som behövs för att få ett tydligare erkännande. Det tar tid och kraft, det är utmanande och roligt, och det måste ses som en långsiktig investering, inte som en kortsiktig kostnad.

Vi hoppas att den här skriften har inspirerat dig att ta nästa steg i den fortsatta utvecklingen av ditt arbete. Vi ses!

Referenser

International guide on the methodology of street work throughout the world.

Dynamo international, 2008

<https://dynamointernational.org/en/publication/international-guide-on-the-methodology-of-street-work-throughout-the-world/>

Working with young people. The value of youth work in the European Union.

European Commission, 2014

https://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/study/youth-work-report_en.pdf

Detached and outreach youth work. Method and resource handbook for youth work practitioners in Wales.

<https://www.cwvys.org.uk/wp-content/uploads/2014/06/HB-Detached-and-Outreach-Youth-Work.pdf>

Quality Youth Work – A common framework for the further development of youth work. Report from the Expert Group on Youth Work Quality Systems in the EU Member States. European Commission, 2015

https://ec.europa.eu/assets/eac/youth/library/reports/quality-youth-work_en.pdf

Declaration of the 2nd Youth Work Convention, 2015

<http://pjp->

[eu.coe.int/documents/1017981/8529155/The+2nd+European+Youth+Work+Declaration_FINAL.pdf/cc602b1d-6efc-46d9-80ec-5ca57c35eb85](http://pjp-eu.coe.int/documents/1017981/8529155/The+2nd+European+Youth+Work+Declaration_FINAL.pdf/cc602b1d-6efc-46d9-80ec-5ca57c35eb85)

Improving Youth Work – your guide to quality development, European Commission, 2017

https://ec.europa.eu/youth/news/2017/improving-youth-work-your-guide-quality-development_en

The Council of Europe recommendation on youth work, Recommendation CM/Rec(2017)4 and explanatory memorandum

<https://rm.coe.int/0900001680717e78>

The European Charter on Local Youth Work. Europe Goes Local, 2019.

www.europegoeslocal.eu

EU resolution on a European youth work agenda. Resolution of the Council and of the Representatives of the Governments of the Member States meeting within the Council on the Framework for establishing a European Youth Work Agenda.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.415.01.0001.01.ENG

Bilagor

KEKS Fältarbets-enkät

Hej!

Enkät för deltagare i gruppaktiviteter

Du har deltagit i en gruppaktivitet tillsammans med fältarbetare.

Oavsett vad ni har gjort vill vi veta hur DU tycker att det har varit.

För oss är det viktigt att gruppen har mött dina behov, intressen och idéer, att du har kunnat påverka verksamheten och att det har hjälpt dig att utvecklas. Genom detta frågeformulär kommer vi att få reda på om så är fallet, eller om det finns något vi behöver förbättra.

Enkät för individkontakter

Du har haft ett eller flera möten med en fältarbetare.

Oavsett varför ni har träffats vill vi veta hur DU tycker att det har varit.

För oss är det viktigt att dessa möten har mött dina behov, intressen och idéer och att de har hjälpt dig att utvecklas. Genom detta frågeformulär kommer vi att få reda på om så är fallet, eller om det finns något vi behöver förbättra.

Du svarar helt anonymt. Ingen kommer att kunna se dina svar.

Om du klickar på *i* hittar du en kort förklaring av frågan, och det finns också ett separat häfte med förklaringar till alla frågor. Dessa är till för att du ska förstå vad vi menar med frågorna och varför vi ställer dem.

Ibland kan det vara svårt att svara eftersom ditt svar kan variera beroende på situationen eller de olika fältarbetare som du har träffat. Om så är fallet - svara då som du tycker att det är i genomsnitt. Du kommer också att kunna skriva en kommentar i slutet av frågeformuläret om du vill lägga till något.

Att tänka på när du svarar:

- Läs frågorna noga
- Om du känner dig osäker – fråga din fältarbetare
- Om du känner att du inte kan svara eller att frågan inte är relevant - kryssa i "jag vet inte"

- Ge din ärliga åsikt! Du kommer inte att hjälpa oss genom att försöka vara "snäll". Vi vill veta våra svaga punkter så att vi kan bli bättre på det vi gör i framtiden.

Om du har varit med i en grupp på minst fem ungdomar kommer du att bjudas in för att diskutera resultaten med en fältarbetare och ge feedback.

Lycka till!

Alla frågor ska besvaras på en femgradig skala:

Jag håller inte alls med / Jag håller med i liten utsträckning / Jag håller delvis med / Jag håller med i stor utsträckning / Jag håller helt med + Jag vet inte

Jag upplever att fältarbetare

1. är tillgängliga när jag behöver dem
i: Det innebär att du tycker att det är lätt att komma i kontakt med fältarbetare och att du inte behöver vänta för länge på att träffa dem.
2. behandlar mig med respekt
i: Det betyder att fältarbetare ser dina tankar och önskemål som viktiga och inte pratar eller agerar som om de är överlägsna dig.
3. bryr sig om mig som person
i: Det betyder att du känner att fältarbetare verkligen är intresserade av dig och blir engagerade i hur det går för dig i livet.
4. agerar för mitt bästa
i: Det betyder att du känner att fältarbetare försöker göra det som är bäst för dig och inte låter andras åsikter och intressen påverka vad de gör.
5. får mig att se nya saker eller se saker på ett nytt sätt
i: Det innebär att fältarbetare hjälper dig att se på saker på olika sätt, och visar på nya sätt att tänka och agera.
6. involverar mig när de vidtar åtgärder
i: Det betyder att fältarbetare alltid pratar med dig innan de gör något som berör dig.
7. pratar med mig om saker som är viktiga för mig
i: Det innebär att fältarbetare pratar om saker som känns relevanta och hjälper dig i livet och inte bara säger saker som de känner att de borde säga
8. är tydliga med vad jag kan förvänta mig av dem
i: Det betyder att fältarbetare har förklarat sin roll och sitt ansvar och vad de kan göra för dig och inte.

9. hjälper mig förstå andras roller (polis, socialtjänst, etc.)

i: Detta innebär att fältarbetare har förklarat andras roller och ansvar och varför de agerar som de gör.

Att ha kontakt med fältarbetare har hjälpt mig att:

10. bli bättre på att förstå mig själv

i: Det betyder att du har blivit mer medveten om varför du tänker och agerar som du gör, vad som får dig att reagera på ett positivt eller negativt sätt.

11. bli mer medveten om mina styrkor

i: Det betyder att du har blivit mer medveten om vad du är bra på, vilka dina positiva sidor och talanger är

12. bli mer medveten om mina svagheter

i: Det betyder att du har blivit mer medveten om vad du inte är så bra på och som det skulle hjälpa dig om du förbättrade.

13. bli bättre på att kontrollera mitt beteende

i: Det innebär att du har blivit bättre på att tänka på eventuella konsekvenser innan du gör något och inte agerar spontant utan att tänka

14. bli bättre på att förklara mina känslor, tankar och handlingar inför andra

i: Det innebär att du har blivit bättre på att hitta de ord du behöver för att uttrycka dig och/eller att du känner dig mer bekväm med att förklara dig inför andra.

15. bli bättre på att hantera konflikter

i: Det innebär att du har blivit bättre på att lösa konflikter på ett sätt så att ingen blir sårad känslomässigt eller fysiskt och/eller att det inte finns några "hard feelings" efteråt.

16. bli bättre på att hantera mina vardagliga sysslor

i: Det betyder att du har blivit bättre på att göra saker som du ska göra i skolan/på jobbet/hemma, på att inte försöka hitta ursäkter för att inte göra saker eller vänta tills det är för sent.

17. bli mer medveten om mina rättigheter

i: Det innebär att du har blivit mer medveten om vad du har rätt att förvänta dig av myndigheter som skola och socialtjänst när det gäller hur de behandlar dig samt din rätt att påverka.

18. bli bättre på att ta hand om mig själv

i: Det innebär att du har blivit bättre på att agera förnuftigt i förhållande till mat, sömn, stress, alkohol, droger, sex etc.

19. utveckla nya intressen

i: Det innebär att du har hittat nya aktiviteter som du gillar att göra/engagera dig i.

20. bli mer engagerad i samhället

i: Det innebär att du bryr dig mer om samhällsfrågor/politik och/eller har blivit medlem i en organisation och/eller gör volontärarbete etc.

21. se mer positivt på min framtid

i: Det innebär att du ser fler möjligheter och/eller färre hinder framför dig än du gjorde tidigare.

22. bli mer självsäker

i: Det betyder att du känner dig mer självsäker och mindre orolig när du gör saker.

23. bli bättre på att förstå mina relationer till andra

i: Det betyder att du har blivit mer medveten om hur ditt eget beteende påverkar dina relationer till andra, tar ansvar för dina handlingar och inte skyller på andra.

24. bli mer medveten om hur vi alla påverkas av vår omvärld

i: Det innebär att du har blivit mer medveten om hur fördomar, ojämlikheter, konflikter, kriser etc. påverkar tankar och handlingar hos dig själv och andra.

25. bli bättre på att samarbeta

i: Det innebär att du har blivit bättre på att göra saker tillsammans med andra på ett konstruktivt sätt

Frågor om dig

Det är viktigt för oss att alla får samma bemötande och stöd oavsett kön, ålder, bakgrund, livssituation och andra personliga faktorer. Beroende på hur du svarar på nedanstående frågor kommer vi att kunna se om det finns skillnader när det gäller till exempel ålder. Om det finns sådana skillnader vill vi kunna göra något åt det. Det är därför vi ställer följande frågor om dig

26. Hur länge har du varit i kontakt med fältarbetare?

- Mindre än en månad
- 1 månad – 6 månader
- 7 månader – 1 år
- Mer än ett år

27. Hur ofta är du i kontakt med fältarbetare?

- Mer än en gång i veckan
- En gång i veckan
- Minst en gång i månaden
- Mer sällan

28. Kön?

- Man
- Kvinna
- Icke-binär
- Jag vill inte svara

29. Födelseår?

30. Har du någon form av funktionsnedsättning?

i: Du kan till exempel ha dyslexi, behöva rullstol eller har någon form av diagnos.

- Ja
- Nej
- Jag vet inte

31. Sysselsättning?

- Studerar
- Arbetar
- Studerar och arbetar
- Varken studerar eller arbetar

32. Är en eller båda dina föräldrar födda utanför Sverige?

- Ja
- Nej
- Jag vet inte

33. Har du blivit diskriminerad under det senaste året? (Du kan fylla i flera alternativ)

i: Att bli diskriminerad innebär att du har behandlats orättvist av andra på grund av en eller flera av nedanstående anledningar.

På grund av:

Ja

Nej

Ditt kön eller dina könsstereotyper

Din ålder

Din etniska bakgrund

Din religion

Din sexuella läggning

Funktionshinder

Andra skäl

34. Vem bor du med?

- Två föräldrar
- En förälder
- Byter mellan föräldrar
- Andra ansvariga vuxna
- Själv
- Med vänner

- Med partner
- På en institution
- Ingen permanent plats

35. Jag har inte råd att köpa mer än vad som absolut behövs, eller inte ens det.

i: Det betyder att din familj eller du själv inte har råd med mer än mycket grundläggande saker som mat och någonstans att bo, eller kanske inte ens det.

- Jag håller inte alls med
- Jag håller med i liten utsträckning
- Jag håller delvis med
- Jag håller med i stor utsträckning
- Jag håller helt med
- Jag vet inte/är inte relevant

36. Har du privata kontakter som aktivt skulle stödja dig om du har problem?

i: Privata kontakter kan vara vänner, familjemedlemmar, arbetskamrater eller andra som har viljan och resurserna att hjälpa dig vid behov.

- Ja
- Nej
- Jag vet inte

37. Har du haft allvarliga problem hemma, i skolan eller på fritiden det senaste halvåret på grund av till exempel alkohol, droger eller våld?

- Ja
- Nej
- Jag vet inte

Om "Ja" (Du kan välja flera alternativ)

- Jag har pratat med en fält- eller ungdomsarbetare om dessa problem
- Jag har pratat med en lärare eller kurator om dessa problem
- Jag har haft kontakt med socialtjänsten om dessa problem
- Jag har haft kontakt med polisen om dessa problem
- Jag har pratat med andra ansvarsfulla vuxna
- Jag har inte pratat med någon om dessa problem
- Jag vill inte svara

38. Endast för individuella: Min kontakt med fältarbetare påbörjades av:

- Mig
- Fältarbetare
- Annan, ange:

39. Endast för grupper: Hur kom du i kontakt med den här gruppen?

- Genom information på sociala medier, affischer etc.
- Genom vänner
- Genom fältarbetare

- Genom skolan
- Genom socialtjänsten
- På annat sätt, ange:

40. Endast för grupper: På vilket sätt har du deltagit i gruppen?

- Jag var med och skapade idén som ledde till starten av vår grupp
- Jag var med och planerade våra aktiviteter
- Jag var med och förberedde våra aktiviteter
- Jag var med och tog ansvar när vi genomförde våra aktiviteter
- Jag deltog i utvärderingen

Partnerorganisationerna

KEKS är ett europeiskt nätverk av kommunala förvaltningar med över 75 medlemsorganisationer. Med utgångspunkt i gemensamma mål och ett gemensamt webbaserat system för dokumentation och uppföljning syftar KEKS till att stärka kvaliteten och erkännandet av ungdomsarbetet genom kunskapsbaserad utveckling av kompetenser, metoder, organisation och policy. För mer information, besök keks.se.

Institute Bob är en ideell organisation från Ljubljana, Slovenien. Dess uppgift är att säkerställa ungdomars aktiva deltagande i samhället, särskilt de vars röster inte hörs. Som organisation fokuserar den på ungdomsarbete, icke-formell utbildning, fältarbete, kulturella aktiviteter, solidaritets ekonomi och hållbarhet. För mer information, besök www.zavod-bob.si

ČAS, Czech Street work Association, är en ideell organisation, ett paraply för socialt fältarbete i Tjeckien. ČAS samlar mer än 100 medlemsorganisationer och strävar efter att förbättra kvaliteten på socialt fältarbete genom att tillhandahålla information, utbildning och påverkansarbete för sina medlemmar, liksom till hela området socialt fältarbete. För mer information, besök www.streetwork.cz.

CAI är en portugisisk ideell organisation inom ungdoms- och vuxenutbildning. Genom Street work Training Institute utvecklar CAI åtgärds-, forsknings- och utbildningsprojekt inom följande områden: Icke-formell utbildning, metoder inom socialt fältarbete, områdesutveckling, kurser för ungdomsarbetare, kultur och kreativa industrier, mänskliga rättigheter, entreprenörskap och social ekonomi, aktivering av NEETs, med mera. För mer information, se www.cai.org.pt; Instagram: [@cai.org.pt](https://www.instagram.com/cai.org.pt), Facebook: [@CAI.org.pt](https://www.facebook.com/CAI.org.pt)

Co-funded by
the European Union

